Саһа олох

ЧУРАПЧЫ УЛУУЬУН ХАЬЫАТА

ХАЬЫАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЬЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 136 (8089). ☆ 1996 сыл сэтинньи 19 күнэ. Оптуорунньук. ☆ Сыаната — 1084 солкуобай.

Бу күннэргэ „Саһа олох" хаһыакка 1997 сыл бастакы аҥарыгар сурутуу бара турар.

Күндү аабаччы! Улууһуҥ хаһыатыгар суруттарарга тиэтэй!

СЫАНАТА: ЧААЬЫНАЙ ДЬОНГО — 74400 СОЛК.,
ТЭРИЛТЭЛЭРГЭ — 148800 СОЛК.

ДЕПУТАТ ТРИБУНАТА

КҮҺҮҥҥҮГЭ БАСТАКЫ СЕССИЯ

Бу дьыл алтынньы 29 күнүттэн сэтинньи ый 1 күнүн киллэрэн туран Государственнай Мунньах (Ил Түмэн) Республика палататын XVII сессията үлэлээтэ. Биһиэхэ биллэриниэн, сессия республика олоҕор ураты суолталаах Саха Республикатын 2005 сылга диэри сайдыытын программата олоххо хайдах киирэн иһэрин туһунан боппуруоһу дьүүллэспитинэн уратыланна. Бу улахан кэскиллээх программа олоххо киириитин түргэтэтиҥэ туһуламмыт ураах ылыллыбына. Ону тэҥэ үтүспүтүгэр быһаччы бүгүн сыһыаннаах республикаҕа нолуок политикатыгар эбинлэри уонна уларытыылары киллэрэр туһунан боппуруос улахан мөккүөрү үөскэтэ сырытта. Үтүө этии оҥоһулуунна эрээри Сөкүөн уларытыыга киллэриллибит ыстатыйаларыттан, биир ыстатыйаттан уратылар, кыайан ааспатылар. Итиллэри сэргэ депутатскай ыйытыктар көрүлүннүлэр. Бу биһиги, маассабай информация средстволарын, сессия туһунан сырдаппыт матырыйаалларыттан билэрбит эрээ.

Оттон сессия үлэтин нс дьиҥэ хайдах этэй? Ол туһунан Государственнай Мунньах (Ил Түмэн) депутата М. Д. Гуллевы көрсөн сиһилии кэпсэтистибит. Ону маҥтан аллара билсиҥ.

— Михаил Дмитриевич, сессия ылынар докумуоналара республика дьыллаҕатыгар, кини олоҕотохторугэр улахан событиенан буолаллар. Көннүкү сессия үлэтигэр ордук боччумнаахтарынан тугу чорботон биллэтиэххэ сөбүй?

— Күһүҥҥүгэ бастакы сессиябыт буолла. Онон да баһаны боппуруостар мунньуллубуттар. Барыта 12 боппуруос көрүлүннэ. Бастатан, СР Государственнай Мунньаҕын (Ил Түмэн) Хонтуруоллуур комитетыгар отчуота истилиннэ. Комитет үлэтин үһүс төгүлүн төхтүрүйэн дьэ отчуоттаата. Урукку сессияларга комитет председателэ М. С. Саввинов суох буолан, бу туһааннаах боппуруос икки төгүл кэмэрүллүбүтэ. Отчуот түмүгүнэн, үлэ балай эмэ ыытыллыбыта бэлиэтэнэ. Ол эрээри комитет ордук быстархай боппуруостарга күүскэ үлэлэспитэ киритиһэлээнэ. Онон, холобур, Сөкүөн туолуутун, кинини хонтуруоллааһын уонна атын да тахсыталаабыт ураахтар олоххо киирэн иһиилэрин туһунан боччумнаах боппуруостар көтүтүүгэ хаалбыттара ыйыллынна. Ол курдук, ойуучу ыһан Мэҥэ-Хаҥалас улууһугар үлэлэспит. Итинэ Сөтө музейын, бааһынай хаһаайыстыбаҕын үлэтин-хамнаһын көрбүт. Эмиэ ити курдук, биир наһилиэк үбү-харчыны туттуутун, кредити ылан туһаныытын бэрэбиэркэлээбит. Иннь гынан, маннык быстархай боппуруостарга э-бэх бириэмэтин ыыппыт. Михаил Семенович бэйэтэ бу улуустан депутат, ол да иһин буолуоҕа, үлэтин сүнньүнэн үксүн манна болҕомтотун туһаайбыт. Инникитин комитет Сөкүөнтэн көрүллүбүт боломуочуйаларын уонна бырааптарын толору итиэннэ ордук кадьүүстээхтик туһаныахтааҕын туһунан этилиннэ. Чопчу даатахха, государственнай уонна республикатааҕы бюджеттар ыстатыйаларыттан сөпкө туһаныллыыларын, налоговай политиканы хаамыытын күүскэ хонтуруоллуохтаах. Сүрүн соруга да ол этэ.

Иккиһинэн, улахан боппуруоһунан доруобуйа харыстабыла буолла. Дакылааты Правительство Председателин солбуйааччы В. М. Власов оҥордо, доруобуйа харыстабылын министрэ П. Н. Яковлев эмиэ тыл этэн кыттыбына. Бу тустаах боппуруоһу быйыл тохсунньу 17 күнүгэр киирэн көрөн турабыт, ураах ылыммыппыт. Ол, сүрүннэн, бу салааҕа эбии үбү биэрэр, кадрдар тустарынан уонна уопсай үлэ-хамнас ыытыллыытыгар туһаайан этэ. Бу сыһыарга ити ураах туолуутун хонтуруоллааһын быһыытынан ыытылынна. Ойуоха ордук Үп министерствота бытаарбыта балаҕаннэ. Ол курдук, көрүлүөхтээх үбүлээһин 40 бырыһыана эрэ бэриллибит. Сүрүннээн, халыҥ да буоларынан, ыстатыйа бастакы чааһа туолбанна кэлбит. Эмп уонна доруобуйа харыстабылын үлэһиттэрэ хамнастарын хойутаан ылан иһаллар. Маны сэргэ оссо 100 млрд. солк. эмп-тому, оборудованиелары ылыныыларыгар биэрэр туһунан этиллибиттээх. Ол үлтэн министерство күн бүгүн солкуобайы да ыла илик. Онон бу өттүнэн Үп министерствота улахан кэрпитинээҕэ тардылынна. Депутаттар даҕаны Үп министерствотын уонна Правительство үлэтигэр аадырыстаан этиилэр. Түмүгэр 1997 сылга диэри бэриллиэхтээх үбү туһаныарар туһунан ураахтанна. Правительство сорудахтаана.

— Михаил Дмитриевич, ураах ураабынан, оттон ол сорудах кыалла охсуо үһү дуо?

— Туолбат, бу сыл иһигэр кыаллыбат түбэлтэлэргэ каляр сылга ити туһаныллыбатах үбү көһөрөн биэрэргэ диэн туспа эмиэ этилиннэ.

Үһүс боппуруоһунан капитальнай тутуу көрүлүннэ. Маныаха 33 млрд. солк. бэриллиэхтээх диэн буолта. Ити мин билитин өйдүүрбүнэн, Сыаппаланы чуолкайдыахха, документтарын көрөн этиэххэ сөп эбэ эрээри, ол билитим иллии акылаан суох. Ити үп эмиэ бэриллибэтэх. Ону туһаныарар туһунан, үкчү доруобуйа харыстабылыгар күүдүк, ураахтаатыбыт. Быыбардааччыларбар эттэххэ, бу үүһаанньаах боппуруоска палата мунньаҕар тыл эттэн уонна кадык республика радиотыгар таҕыстым. Чуолаан, Сылаҥ, Соловьев балыыһаларэ тутуллан бараи үбүлээммэккэ туралларын аҕыйым. Олоруу тэҥэ улууспут киин балыыһатын тутуутун кэлэн сыл перечениргэр киллэртэрэр туһунан туруорустум. Этиилэр барылара боротокуолланаллар. Оттон Доруобуйа харыстабылын министерствотын аадырыһыгар бу Сылаҥ, Соловьев балыыһаларэк саҥа медицинскай оборудованиеларынан хааччыйар туһунан кордөстүм. Эмиэ манна эмнэн-томунан хааччыйыыга туһаайан 10-с уонна 12-с ыстатыйалары кининнэр туһунан этиитим ураахха киирдэ. Уопсайынан, сессия Доруобуйа харыстабылын министерствотыгар кадры кытта үлэтиэр уонна эмнэн хааччыйыытыгар ыйым оҥордо. Холобур, балыыһаларга эмп кыайан кэлбэт, оттон, ити этиилэрин курдук, үөһэ ыстатыйаларын кининнэр быһата, эмнэн хааччыллыыны кыһыл строканан ыытар, адъас ойуучуутар буоллар, сыаната быдан чэпчэки уонна хааччыллыыта да тупсуо этэ. Улуустарга бу сыалга кэлбит үп-харчы эмиэ ыкайан үллэһиллибэт. Онон, ураахха киллэрэн туран, үбү-харчыны испэкэ уонна ол улууска доруобуйа харыстабылын управлениетыгар түмүллэн кининнэрин туһунан биир ойдобуллээхтик этиллиннэ.

Нолуоктарга уларытыы туһунан. Эрдэ бу боппуруос Бэрэстэбиитэллэр палаталарыгар көрүллүбүтэ. Ол гынан баран, документа биһиги палатабытынан ааспата. Тоҕо? Ол эбэтэр, ити уларытыыларыгар кэһи тутуһара элбэх. Быстахтык ыллахха, ветераннар маҕаһыыннарын хааччыйар эргиэн тоҥчукаларын курдуктары нолуоктан босхолуурга диэн баар. Дьэ, маанна сөбүлэспэтибит. Ол сүрүн биричиинэтинэн аахтыбыт маннык-тары. Бастатан, ветераннары хааччыйар маҕаһыыннар хас бөһүөлэктэр ахсын суохтар, барыларыгар кыайан да тэриллибэттэр. Аны туран, сорох сирдэргэ отделлары эҥин тэрчитэлиэххэ сөп этэ диилэр. Маны ордук атыылаччылар өрүттэр күүскэ туруорсаллар эбит. Отчотугар бу суолу таллахха, кэлтэй атыһаннан дьарыктаныаччыгас ордук барыһыралларт. Холобур, ветераннар маҕаһыыннарын көҥүө нолуоктан босхолоһон баран, онон сирэйдэһэн, ветераннар ыллаллар диэн даттаан, ол бэлэх үп-харчы ороскуоттанныҥы уонна нолуоктаһыннан босхолонуулуу. Туруорсааччылар нолуокка бу уларытыыны сыл хаалбыт ыйдарыгар киллэртэрэ охсорго эмиэ тиэтэйэллэр. Сэрэйиллэрин курдук, бу суолунан барар омсолоох. Ол оннугар биһиги палатабыт этиитэ сиэрдээх курдук: хас биирдии ветеранҥа карточка биэрэргэ, кини ситэн талбыт наҕаһыытыгар кайан көрдөрөр уонна бородуукпатын атыылаһар. Оччотугар ити ыйбыт маҕаһыына ыла ахсын ветераннарга барбыт сууманы отчуоттуур. Налоговайдарга, хас биирдии ветеранынан, дьэ уонна ол суумата төһө тыгарынан нолуоктан босколонор. Маны ордук биһиги, тыаттан сылдьар депутаттар, туруорустубут. Тыа сиригэр олорор ветераннар онтө да суох тугунан да туһамматтар. Маннык дьаһал кэм бирдии ветеран туһатыгар буолуох этэ.

Ити быстах балаһатээһиннэрин диэххэ дуу. Оттон сессияҕа, сүрүннээн, налоговай концепция көрүлүннэ. Ол аата, нолуок иннини өртүгэр хайдах буолуохтааҕый диэн. Нолуок — бюджет. Нолуок хомуллуннаҕына эрэ онтон үптэнэн-астанан, хамнастаһан олоҕохпут. Ордук бюджет үлэһиттэрэ. Ол да иһин инникитин бу концепция дьыллаҕатыгар, чуолаан, нолуок хомуллуутугар албэх этиилэр оҥоһулуннулар. Холобур, хомуллуута бэрээдэктэнэриигэр, төлөөр кодьүүһүгэр. Манна сыһалардаах. Ылан көрүөгүҥ: наһаа албэх суол нолуогун төлөтөн, тэрилтэлэрбитин тимиртибит, аһара ночоокко тэбэллиниилэр...

Концепция бырайыага оҥоһулла сылдьар. Бу зарыыга сүнньэ бастакы ааҕыныан ылыллынна. Ол гынан баран, нолуокка хаттаан төниүөхпүт.

Сессияҕа бюджет тутулун (устройствотын) туһунан боппуруос киирбитэ эрээри, көрүллүбэтэ. Бэрэстэбиитэллэр палаталара ситэ бүтэрэ илик, ол иһин салгыы торумнааһыҥа барда. Эмиэ биһиэхэ сыһыаннаах диэн эттэххэ, балык хаһаайыстыбатын сайыннарыыны көрдүбүт. Онно регионнарынан былаан оҥоһуллан киирдэ. Өрүс или энэриэзэйлэртэн Н. М. Винокуровы тыл этиттэрдибит. Балык сайыннарыыга, үөскэтиигэ, балык заводун тутуугу, кэнсиэрбэлээһиҥнэргэ этиилэр оҥоһулуннулар, ол эрээри ураахха киирдилэр.

Депутатскай ыйытыктар туолууларын туһунан. Бу хас сессия ахсын киирэр. Манна Н. М. Винокуров, А. Н. Жирков, Г. М. Артемьев, П. С. Оҥуфриев уонна мин буоламмыт илии энэрдээҕи улуустарга уунан хааччыйыыга Өлүөнэ уутун хачайдатыы туһунан эрдэтээҕи ыйытыкпыт хайдах туолан иһэрин иһиттибит. Бэйэҕит да билэргит нурдук, үбүлээһиҥэ орго диэри тардылла сылдьыбыта. Ол кэлин көрүллэн, үлэ Уус-Алданга барда. Уу бу улууска тиийдэ. Онон бу ыйытыкпыт туолбутунан ааҕыллыбына уонна быйылгы сылга бэбиэскэттэн уһулуунна. Маны таһынан, мин спортивнай оскуолабытыгар тутуллар манеж туһунан быйыл өссө саас ыйытыктаах этиэ. Улахан боппуруос. «Чуратчыатрострой» АО нурдук бодөҥ тэрилтэбит тутан бараи, үбүн кыайан аахсыбакка, ыарахан балаһыанньаҕа киирдэ. Ыйытыктэ туруорсуллубут үп көрүллүбэтэҕинэн, 1997 сылга инвестициоииай үбүлээһиҥнэргэ киллэрэр туһунан ураах ылыллына. Эрдэ эмиэ бу объекка ураах да баара, перечениэ да киин киирбитэ. Перечениэ 5-е ыстатыйаһан инвестициоииай үбүлээһиҥнэргэ аннынылыбыта эрээри. Президеитэ киирэн бараи тохтотуллубута. Киниэпэн вето ууруллубатаҕа. Биричиинэтэ диэн Правительство иһиэн быһаарыллар боппуруоһу сессияҕа таһааран туруоруу сыыһата, бэлтархай боппуруос курдук көрүллүбүтэ этэ. Тус бэйэм бу боппуруоһунан ыкса уонна элбэхтик дьарыктаныым да, бу ыйытыгым дьыллаата итиннык буолла.

Сессия хаминтэр икки палата холбоһуктаах мунньахтара ыгырыллан ыытылла сырытта. Онно быйылгы кыстыкка бэлэмнээнэ туруга, коммунальнай хаһаайыстыбаҕа тахсыбыт ыксаллаах быһыылайгы көрүлүннүлэр. Дьокуускай куораккa үөскээ-

(Бүтүүтүн 2 стр. көр).

Республика кэскилэ — учууталга

Итинник дьоһуннаах тылларынан республика үөрэҕириитин Х съеһин туһунан «Учууталга аргыһы» хаһыат байэтин суруйуутун саҕалыыр (1996 с. алтынньы 10 күнэ). Хаһыат бу нүүмэрин ааҕан, толкуйдаан баран, онно бэйэм санаабын кыттыһыннаран республика учууталларын Х съеһин туһунан улууспут хаһыатыгар матырыйаал оигордум. Тыа ааҕааччылара, төрөппүттэр маны билбэккэ хаалаллар, мин санаабар, табыллыы суох күрдүк.

«Улуустартан талыллыбыт делегаттар үүнэр үйэ кирбиитигэр үөрэх-билии сайдыытыгар чиэ-ахылаатыы туһэрсээри, канчаары ыччат кэскилин тутэһээри киэн сыыдам ракетанан улуу Өлүөнэ эбэни өксөйэ кии самолетунан халҕаһа быыт үрдүнэн күнсүтэн Дьокуускайга кэллилэр. Барыларын сүрдээр дьэҥ итэҕэлиттэн киэн туттуу саналаата... дьоһун этиилэри киллэрэр күүстээх баҕа өрүкүйэр»,—диэн тылларын мээнэҕэ этиллибэтилэр, XXI үйэ киирбити кэскилин тутэрэ үрдүк аналлаах Саха сирин учууталларын Х съеһигэр муустубут делегаттар үс күн тиэрпэччи үлэлээтилэр: алтынньы 3 күнүгэр (съезд иннинээҕи күн) куорат бастыҥ үлэлээх оскуолаларын учууталларыгар, оҕо садтарын интэһэчилэригэр кытта көрсөн сэһэргэстилэр. Күнүс 3 чаастан республика Президенэ М. Е. Николаев съезд делегата буолбут үтүөлээх учууталларыгар кытта көрсүбүт. Киэһэ 9 ч. 40 мүн — «күөх экраҥҥа» төгүрүк остуол. Министрдэр Е. И. Михайлова, А. А. Кугаевскай, В. Н. Птицын, А. Н. Яковлев тохтобула суох кирбит элбэх кыһалларыгар төһө кыалларынан толору быһаарыылары биэрэ сатаатылар.

Алтынньы 4 күнэ (съезд бастакы күнэ). Опера уонна балет государственнай национальнай театрыгар үөрэҕирии үлэһиттэрин съеһэ үлэтин саҕалыыр. 1967 сыллаахха буолбут IX съезд эмиэ манна бардыта. Ити кэмтэн дойду олоҕор тосту уларыйыылар саҕаланныылар. Кэнники 5-6 сылга суверенитетын ылбыт көҥүл Саха сирэ кэскилэ тустээн сайдыы чыпчаалыгар дьулуста.

Саалаҕа толору дьон ортотугар 485 делегат, Президиммит М. Е. Николаев, министерстволар, ведомстволар салайаччылара, Великобритания, Франция, Швейцария, Чехия, Румыния курдук тас дойдулартан, Москваттан, Санкт-Петербурттан, Приморье Находкатыттан, Хабаровскайтан кытыннылар. Саха сирин учууталларын съеһин цивилизация бэлиэтэ буолбут дойдулар сэнээрбиттэрэ үөрдэр.

Үөрэҕирии министрин эбээһинэйин толорооччу Е. И. Михайлова «Олохпут туруга — үөрэхпит туруга» («Качество жизни — в качестве образования») диэн киэҥ иһ хоһоонноох дакылаатын съезд улахан болҕомтолоохтук иҥиттэ. Мин, олоҕум анарын (53 сылы) нэруоту үөрэхтээһини эйгэтигэр анаабыт кырдьаҕас учууталбын, сии балачча элбэҕи иһиттэҕим ааһаас дакылааттары, лекцияларын, бирикээстэри, рефераттары — үөрэҕирии, интик тустарынан. Саханы сахалыы интэриэһиргэтэ өлүкүлүт өрөн өйдөөхтөрө өртөн ыра онтубут баҕа санааларын өрдээхтик олохтоох киллэрэр кэм кэллэ. Маннык үтүө кэмнэ сувереннай республикабыт сайа үйэни көрсүһэ олохпутун туруктаах оҥорорго үөрэҕирии быһаарар суолталаммытын саналыы, дириҥнии өйдүүрүн улахан хомоҕойоххо көрдөрдө.

Күнүс 2 чаастан үөрэҕирии сүрүн оруттэригэр кими туох долгутарынан түмсэн делегаттар дискуссияларга кыттан бэйэлэрин этиилэрин киллэрдилэр. Кэпсэтиилэр ис хоһоонноро кизэг: «Кэлэр кэм учууталаа», «Оҕо дорообуйата уонна үөрэҕирии», «Оскуола уонна дьиэ кэргэн биирги үлэлээһиннэрэ», «Аныы оскуола уонна үөрэҕириитин сайыннарыы», «Дьоҕурдаах уонна талаанньаах оҕолору кытта үлэ», «Оҕо садын уонна начаалыынай оскуола үөрэхтээһиннэ: сигинээх үлэ кэскилэ», «Үтүө сиэрдээх киһини хайдах иитэбит?» диэн темалар уо.д.а. Бу дискуссияларга биһиги улууспутуттан Мугудай орто оскуолатын директора В. П. Иванов «Баҕа санаа» диэн программаны комускээтэ. Кытаанах орто оскуолатын урукку директора В. Н. Коркин: «Оҕону киэҥ, баай дууһалаах гына уруһуй, мулыка комотүнэн, эстетика предметин киллэрэн интинэхха сөп. Оссо «Саха сирин эдэр ыччата» диэн анал уруок баара буолар. Идеология өттүгэр олус мөлтөхпүт. Уонсайынан, университетэкка дьиҥнээхтик ис сүрэхтэриттэн учууталбуолуохтарын баҕарар, дойдуларыгар бэриниилээх дьону ыла сатыахха наада. Оскуолабытыгар физрук хаалбата, историк тиийбэт, 5-6 эрэ эр киһи баар. Онон учууталга социальнай статуһун көрүөххэ», —диэтэ. Ити курдук биһиги делегаттарбыт улууспутугар үөрэҕириигэ туох үчүгэй саҕаланыһын баарын, учууталлары бэлэмнээһинигэ олоҕо дьиҥ биҕалаҥ эрэ дьону ылар сөбүн, учууталы чорботон тутар туһунан эттилэр.

4 чаастан секцияларынан дискуссияларга көстөт тахсыбыт сытыы этиилэри түмэн съезкэ киллэрдилэр, онно балиэтээтилэр: учууталы, оскуола салайаччытын аныгы үйэ көрдөбүллэригэр сөп түбэһэр курдук бэлэмнээһини, информацияны хааччыйыы заадатын, оскуолаҕа киирэн үлэлиир оҕону аҕаарга үөрэтиини, дистанционнай үөрэтиини утумнаахтык киллэриини, о.д.а. Национальнай оскуола концепциятэ, авторскай, атын да типтээх оскуолалар болҕомтэ киниигэр турдулар.

Алтынньы 5 күнэ (съезд үлэтин иккис күнэ). «Саха Республикатын Президенэ М. Е. Николаев «Саҥа Саха сирин төскэтии — үөрэҕирии, үтүө сиэр-майгы» диэн дакылааты оигордо. Билигин комиэ үөрэхтээһини хаһаҥнытааҕар да суолталаммытын, кэлэр кэнчээри ыччат кэскилин айааччы-тутааччы буоларынан, учууталтаһыччы киэҥ билиилээх, үрдүк интеллектуальнай таһымнаах буолуутун ыйда. Саха оҕото сайдыылаах дойду оҕолоруннуун эн-мин дэсиһэр сайдыы үрдүк ҕыталигэр дабайар соругун туруорда».—диэн суруйда «Учууталга аргыһа».

Үөрэх министрин э.т. Е. И. Михайлова уонна Президент М. Е. Николаев дакылааттарын дьүүллэһиигэ отуттан тахса киһи кытынна. Тыа сирин ыччатын тыын кыһалҕатын—орто оскуоланы бүтэрээччилэрэ идэни биэрэнни, дьоҕурдарынан көрөн болохтоорго араарар профессиональнай хайысханан үөрэтиини, директор уонна үөрэх чаһын сэбиэдиссэйэ анал үөрэҕи баралларыгар пединститут иһинэн факультеты аһары туруорсан Элгээйи орто оскуолатын директорын солбуйааччы Л. Г. Никифоров тыл этэ. Киноторын солбуйааччы Л. Г. Никифоров тыл этэ. Киноторын этиитин атыттар өйөөтүлэр.

Чурапчы спортивнай оскуолатын директора М. Л. Гуляев тыа сирдэриттээҕи начаалыынай оскуолаттан учууталларын 40 бырыһыаннара орто үөрэхтээхтэрин ыйан турар педучилищелары, от ыһыгар Чурапчыга филиалы пединституттарга кубулутары туруоруста. Тыа сиригэр учууталга тиийбэт, ол оҕосуутуруоруста. Тыа сиригэр учууталга тиийбэт, ол оҕосуутуругар оҕолор билиилээро намыһах. Чакыр орто оскуолатын учууталга В. В. Петров тыа оскуолатын дьылаатын учууталга В. В. Петров тыа оскуолатын дьылаатын учууталга В. В. Петров тыа оскуолатын дьыла

Биһиги ыалдьыппыт— бинр дойдулаахпыт ПЕТР КОНДРАТЬЕВ

П. П. Кондратьев 1935 с. Хаһаар нэһилиэгэр күн сирин көрбүтэ. Оҕо сааһа чэпчэкитэ суох этэ. Ол курдук 1942 с. хоту көһөрүллүүгэ барсан алта сыл буолан кэлбитэ.

Үөрэххэ баҕалаах оҕо, тоҕо да хойутаан оскуола бэрүөгүн аттыллаатар. Хайахсыт уонна Дириҥ оскуолаларын ситиһиилээхтик бүтэрэн, 1951 с. Чурапчытаабы педучилище студева буолар. Ити үөрэҕи сылдьан армияҕа ыытыллан Алтайскай кыраайга сулууспалаабыта. Эргиллэн кэлэн Дьокуускай дааҕы педучилищеҕа үөрэҕин салбаан, 1939 с. учуутал идэтин ылла.

Ыраах Аналбар оройуонугар үлэлии барбыта. Дэгиттэр дьоҕурдаах буолан, дьэ-сэргэ, ыччат ортотугар улахан аптарытыатынан туһанара. Нэһилиэнньэни өй-сиэнэ өттүнэ интигэ сыралаһан туран үлэлэрэ. Үус-уран самодеятельность ороЙуоннаабы, республикатаабы көрүүлэрин лауреаттара буолбута.

Төрөөбүт улууһугар эргиллэн учууталлыы сылдьан 1974 с. Учуталлар идэлэрин үрдэтэр институкка үлэҕэ үөрэтэн кабинетыгар үлэлии кэлбитэ.

1990 сылтан Үөрэх министерстибэтыгар эмиэ бу салааҕа инспекторынан ылыллан күн бүтүнүгэр диэри айымньылаахтык үлэлии-хамсыы сылдьар.

Петр Петрович кыра эрдэҕиттэн хоһоону олус сөбүлээн истэрэ. Оскуолаҕа оҕолор куоталаһа-куоталаһа «Кыым» хаһыат илиһигэр хоһоон суруйар үгэстэрэ баара. Итиниэн сиэттэрэн, 1958 сылтан бүлдьэҕэ баҕаран туран олохтоохтуга дьарыктанан барбыта.

Сотрутаабыта бинр дойдулаахпыт Нам улууһун типографиятыгар Хадаар нэһилиэгин дьаһалтатын спонсердааһынынан «Итэҕэйиэ» диэн хоһооннорун хомуурунньуга кэчэйтэннэн таҕыста.

ДЬАРААҺЫН СҮТҮГЭ

Ласпыт сэриҥ үгэнигэр
Аймах-билэ дьоннорум,
Балыстарым, быраатталрым,
Сир симэҕэ сиэттэрим
Чуумпу күнүм турдаҕына,
Чугас-ыраах сирдэриттэн
Оттуур үгэнтэ сырыттахха
Турардыын-турбаттардыын
Холоруктуу хомуйуллан
Холоҥсоҕо тиийбиттэрэ.
Түргэнник өйдөммөт тыл
Күүскэ сүүскэ дөйүппүтэ—
Көһүү, хоту көһүү!..

Боломуочунай бөҕө, дьэ,
Бокуойа суох уочараттаан,
Күһэргэннээх тылларынан
Күүппэтэх күһүммүтүгэр
Күн быстыҥа күргүйдээн,
Күнгүт-ыйгыт биһи диэн
Күүһүлүүр күргүөмүнэн
Үүрэн-түрүйэн барбыттара.
Араатардарын дуораана
Алаастарга тиийбитэ,
Өрө туран саҥарбыт
Өстөөх курдук көстүбүтэ.
Сокуоҥҥа сөп дэммитэ.

Саналарын дуораана
Өйбөр күүскэ иҥмитэ:
«Атын сиргэ тиийэҥҥит
Килиэбиэни аһыаххыт.
Аччык сылдьар кэмиттиҥ
Адьаһыҥ да умнуоххут.
Хоруобуйалаах дьиэлэргэ
Култуурунай олох буолуо,
Буор үрүттээх дьиэҕитиҥ
Бостуой дьиэлэр дэһиэххит.
Үтүө олох оно баар
Барыта бэлэм буолуоҕа,
Барар сиргит үөрүүлээх».
Куораппытыттан массыына
Үүрэр дьону таспыта.
Куолулаһан, куомунаһан
Куотунуох дьону туппуттара.
Сааспаах киһи буоламмын,
Сокуон ылбат киһитэ,
Дойдубар ханна охторбун
Кэрэйбэккэ сытыммытым,
Кэлгийэн илдьиҥ диэбитим.
Айылҕабыт барахсан
Алдьархайбыт аанаабытын,
Арахсыһар күммүтүн
Ыарыы курдук ылыммыта.

Айаатаһыы, маҥыраһыы,
Ыраһаай диэн хаһыытаһыы
Иэйэр-туойар, эналитэр
Ыһыах курдук инилиннэ.
Ханна тиийэн, хаһан сүтэр,
Төннөр-төннүбэт төлкөлөнөр,
Көрсүһэр дуу, көрсүспэт дуу
Өрө туппут ардааһына.
Хаан-уруу аймахтарыы
Аалан айанныыр суолларын
Быстыбат былаһын туһары
Хаанынан ытыыр харахтарын
Иҥэрэн хаалбытым ыарыыларын.

Соҕотох хаалыы соро-муҥа
Дойдум-сирим тардыыта,
Барбыт дьоммун сайыһыым
Күннэтэ туһайар курдуга
Кыаммат буолуу, кырдьыы.

Уҥуохпун дойдубар көмтөрүү
Баҕабар баара кыайбыта.
Дьоммун суохтуур кэмсилгэнним
Кэнгэтэҕин аайытын
Алаастарбын кэрийэрим
Үлэ курдук буолбута.
Киниилэрдиин кэпсэтэ
Тахсыбыт күммүн киллэрэрим.

Алаас-сыһыы аайытын
Аймахтарым баалларын
Сүтэрэммин, сүтүктэнэн,
Ыарахан сүгэһэри уйунан,
Кэрийэ хаамар буоллахпына
Саналарын истэрим— сарготэрэ,
Харахтарын көрөрүм—
көнньүтэрдэрэ.
Оҕочоон үктэллыт тарбахтара
Буорга хаалбыт суолларын
Харыстыыр курдук буоларым.
Сотумаары, сууйумаары
Хайалара буолуохтаабын
Таайан, көрөн туралхтыырым.

Кураанах, чугкуйбут алаастар,
Араас үтүө сайылыктар
Көрөр эрэ ниһилээ,
Дьоннорун кэстибр киһилээ,
Кырдьыбытым иэдээнигэр,
Соҕотоҕун мин этим.
Эппиэттэһэр кыаҕым суоҕа.
Этэр, иэстибр саналарын
Инчэҕэй эппиэнэ билэрим.
Долгуйар, кэтэһэр эрэллэрин
Дууһабынан таайарым.
Суохтуур-ахтар көрүнэрин
Харахпынан көрөрүм.

Алаастарым барахсаттар
Айманыһа сыталлар:
Сатаҕай сайыһарын санатара.
Кэлтэгэй кэтэһэрин этэрэ,
Ньүөндэ дьиксинэрин биллэрэрэ,
Сотуктай суохтуубун диирэ,
Хоҥоҥсо хоргутарын биллэрэрэ,
Умнуох умнумуох буолара,
Чубукаан чуҥкуйар этэ,
Дириҥ күөл кырдьык тыынара,
Быда бырастыыланһа сытара,
Быакана быстарар туруктааҕа,
Сэбоки санааҕа ылларбыта.

Ыһах сүөһү маҥыраабат,
Атыыр оҕус айаатаабат,
Сылгы үөрэ сырсыбат
Сайылыктарым саналарҕаан
Саппаҕырбыт көрүҥнэрин
Саататар курдук бэҕаттан
Титиктэрин, хааччахтарын,
Ампаардарын, үтэхтэрин
Өнгөйтэлээн көрдөрбүн
Арыы-сүгэй аллыбыт
Чабычахтары санныырым,
Алааҕыттыы олорор
Дьахталларбын өйдүүрүм.

Үгүс сылга сүтүктүн
Кордүүр иэдээнигэ түспутүм,
Алаастарбын кэрийэн
Кэлээхтээтэҕим ахсын
Үөрэхтээх уолум үгүгбар,
Элэгэнэйбөр, тиийэрим,
Өйбүн-төйбүн буллартара
Көрдөбө олорор буоҕарым,
Олбүт оробун доҕор гынан
Уһуну-киэҥи саныырым,
Сэриттэн, көһүүттэн төннөллөрүгэр
Бүк эрэллээх, бөҕө саналаах
Ороммун буллан сытыарым.

ХАЛЫҤ ХАДААР

Аата-суола албаннааҕа
Халыҥ Хадаар дэтэрэ,
Бүтүн улуус үрдүнэн
Биллэр сүдү дьоннооҕо.

Ардахтан уу, халаан суоҕа
Аччыстаабын аргыстаабыта,
Илии диэки эҥэр буолан
Эстэр суолга эргиттэрбитэ.

Хоту дойду күрүс тыыныы
Хадаар аймах эстэн иһэн
Хото соҕус билэн тэхсан,
Төрүт сирин энэрдэстэ.

Аччык истэх, сатыы сылдьан
Ингир быстар үлэтинэн
Арҕаа эҥэр быйаҥ сирин
Быыһаныыры тутуспута.

Хоодуот дьонум хотуурун тыаһын
Истэн хаалбыт хайгыыр эбит,
Хоннохтоох үлэ быыһаабытын
Бары билбит барҕа ейдүүр.

Хаһан, ханна буолбаттааҕай
«Сутаакынан» үөрэр тыллар?
Сиигэ суохтан сиири көрдөөн
Саба түһэр кэмэлдьилээхтэр.

Хадаар хаанын тохпуттара
Ханна саһан хаалыаҕай?
Аҕаллат мэҥи хаалларбыта
Хачыкаат хара дьайдааҕа.

Хаалла диэмэҥ умнуллуута—
Хабыр быһыы тахсыбыта.
Харах уутун ыгыллыыта
Хатарбыта Хадаар күүһүн!

Чиргэл эттээх, чэҕиэн киэптээх
Хадаар халыҥ дьоннсэҥуо,
Ыраас дууһатын сылаас тыына
Барыбытын байытыы!

Хаһан да, ханна да
Ааппын-суолбун аҕыстарбын,
Хааным тардан, эрчиэҥэнэн,
Хадаарбын дэнэн эрэхсабын.

Баайыстааммын, Бүөтүр уустун,
Бачыымнааҕы кытта аҕабын,
Быһый Бүөтүр Хооруос уолун,
Бараавахпыттан Тоҥмоту...

Санаан эрэ ыҥларбын
Сэрдээн, үрдээн кэлэбин.
Хадаардартан хаанаах дьоммун
Ханныктартан да ордоробун!

БАҔАРЫАМ ЭТЭ

Баҕарыам этэ
Көрөр хараҕым астыммыт
Күндү айылҕам хаарбахсыйбатыгар
Көтөн дайар чычаағым
Кыракый дабыдала тостубатыгар.

Баҕарыам этэ
Толбоннурар ходуһаларбын,
Тайҕам толуу мастарын
Дойдулаах харамайдарым
Дурда, хахха оногостоллорун,

Баҕарыам этэ
Алаастарым үрдүлэриэн
Араас көтөр тапталлаах
Аалларааччылыыр буоларбытын.

Баҕарыам этэ
Көтөр-сүүрэр биһигиннии
Көҕөрөр халлаан аннынан
Көрүлүү, үөскүү гыралларын,
Көҥүл көччүтэрбитин,

Баҕарыам этэ
Тыынар салгыным ырааһа
Тула баарга барытыгар
Түрүгуран туһалыырын
Туйар күүс көстүбэтигэр.

Баҕарыам этэ
Айылҕа киһини көмүскүүрүн,
Алгыстаах сыһыаннаах киһи
Айылҕаттан көрдөһүөхтээх
Айыллыыбыт нэһилиэбэтин.

Баҕарыам этэ
Киһи уонна айылҕа
Көмүскэс дууһаланнан,
Күн, сир, халлаан
Чулуу турууланыан.

ХОДУҺАҔА

Күөгэйэ долгуйар ходуһа
Хотуур тыаһынан ылыыра,
Быйаҥҥа быстыбат күөх от
Суорҕанныы тэлгэнэ түһэрэ.

Эдэр саас мэник дьаллытар
Ылларан кыһаллан охсорум,
Табыллыы тайаммыт күнүгэр
Таттаран аҕабын куотарым.

Илдьирҕэй ырбаахым быыһынан
Көй салгын сүүрэлии оонньуура,
Этиргэн эттэрим ууларын
Уоһуман оргуйдук үрэҕэ.

Күн уота курдаттыы көрөрүн
Тулуйбат буоламмын эстэрим,
Хаа-дьаа хаххалыах сылыты
Быдантан ыгыран көрөрүм.

Омурҕан буолуута үөрүүнэн
Күөх от күлүгэр сүүрэрим,
Аҕам оторбут туйаһыттан
Аһыйбыт суората иһэрим.

УҤУГУН, ДОҔОЧЧУОК!

Дьэ, доҕоччуок!
Сымнаҕастык таарыйар
Нарын-намчы суһуоххар
Сардаҥа суһума түһүөлээтэ,
Толбоннурар ньуургун оонньотто.

Дьэ, доҕоччуок!
Имэҥ биллэр иэдэскин
Сардаҥа сыллаан сырылатта,
Мичилигинир мичээргин
Киэргэттэҕэ кэрэтиэн!

Дьэ, доҕоччуок!
Тоҕойуктуур доҕоруоккам,
Моотуйуктуур моттоҕоччуйам,
Кубалыыра моонньугун
Күнүм куубан сатыылаата.

Дьэ, доҕоччуок!
Сылаас ууттан уһуктан
Чоҥолуспут харахтартар
Сардаҥа саһа оонньоото,
Чараас өттөөн дьаралытта.

Дьэ, доҕоччуок!
Мелбөйүйэр хотуҥум,
Модун дууһам инчитэ.
Саһарҕаҕа арыаллатан
Сарсыарданы көрсүһүөх!

ЧЕРНОМЫРДИН РЕГИОННАРЫ КЫТТА СЫҺЫАННАҺЫЫЛАР ТУСТАРЫНАН

В. Черномырдин Кинн регионнары кытта сыһыаннаһыыдарыгар бэйэтин көрүүлэрин эттэ. Кинн «Москваҕа да, миэстатигэр да быһаас тиһэрэ ваада. Федерация тэһэ ваада буоларыгар быһаастаах буолуохтаах, ол эбэтэр итэ государство, оттон государстволаах хаарчахтыыр ситимнат» диэтэ. Федеральнай Кинн уонна регионнар боломуочуйаларын, туту дьаһайаллар тыырсык туһунан сөбүлэһиилэри түһэрсиигэ халбаҥнаабакка өйүүрүн эттэ.

ЧЕЧНЯҔА КӨҢҮЛ БЭРИЛЛИЭ ДУО?

Россия олохтоохторун 33 бырыһыанньара саныырыын, Россия салалтата Чечня нэһилиэньэтигэр сэйэтии проблемаларын бөйөтө быһаарар кыҕыл бигэрэ ваада. Общественность Санаатын үөрэтээ Бүтүн Россиятаҕы кини ыйытык ыыппыт респонденнарын ахсаана Россия олохтоохторуттан баарсуҕа 1600 кинһэхэ тэҥнэһэр.

СИА.

Учебно-курсовой центр «ИНКОМТЕХ» (гос. лицензия: серия VL № 000004 РС(Я) объявляет очередной набор на заочное отделение по следующим профессиям:

1. **«Бухгалтер-экономист»**. Срок обучения 3,5 месяца. Стоимость всего обучения 630 тыс. рб.

2. **«Бухгалтер-кассир»**. Срок обучения 3 месяца. Стоимость обучения 610 тыс. рб.

3. **«Продавец-кассир продовольственных и промышленных товаров»**. Срок обучения 3 месяца. Стоимость обучения 530 тыс. рб.

4. **Секретарь-референт» и «инспектор отдела кадров»**. Срок обучения 2,5 месяца. Стоимость обучения 520 тыс. рб.

5. **«Предприниматель», «менеджер»**. Срок обучения 2 месяца. Стоимость обучения 510 тыс. рб.

6. **«Юрисконсульт по хозяйственному праву»**. Срок обучения 3,5 месяца. Стоимость обучения 640 тыс. рб.

7. **Мастер по обслуживанию и ремонту промышленных и бытовых холодильных установок**. Срок обучения 3 месяца. Стоимость обучения 600 тыс. рб.

8. **«Автомеханик»**. Срок обучения 3 месяца. Стоимость обучения 650 тыс. рб.

9. **«Механизатор широкого профиля»**. 5 разряда. (трактора ДТ-75М, Т-130, Т-150, Т-330, ДЭТ-250, комбайны СК-5А, «Дон»-1500). Срок обучения 3,5 месяца. Стоимость обучения 680 тыс. рб.

10. **«Электромонтер по эксплуатации и ремонту электрооборудования»** (свыше 1000В) 3 разряда. Срок обучения 3,5 месяца. Стоимость обучения 680 тыс. рб.

11. **«Слесарь-монтажник по монтажу и эксплуатации трубопроводов и оборудования газового хозяйства»**. Срок обучения 3,5 месяца. Стоимость обучения 620 тыс. рб.

Прием без ограничения возраста, уровня образования. Приглашаются так же ученики 10-11 классов. Зачисление, занятия и экзамены осуществляются без выезда к месту учебы. Обучающимся высылаются по почте контрольные задания, вместо экзаменов — тест.

По окончании учебы высылается диплом, защищенный лицензией.

Для поступления необходимо: заявления и квитанция об оплате за учебу.

Зачисление производится до 20 декабря 1996 года.

Оплата за учебу высылается почтовым переводом по адресу: 678922, Республика Саха (Якутия), г. Нерюнгри, р.счет № 000468049 в комбанке «Нерюнгрибанк» для «Инкомтех». Идентификационный номер (ИНН) 1434003158 р.счет 000468049.

Письмо с заявлением и квитанцией об оплате отправлять по адресу: 678922, Республика Саха (Якутия), г. Нерюнгри, пр. Дружбы народов, 15-1, Заочный учебный центр.

Телефон для справок: 4-48-73, 6-55-66.

Учебно-курсовой центр «Инкомтех».

Эҕэрдэлиибит!

Бинрга үлэлиир коллегабытын, Соловьев нэһилиэгин дьаһалтатын бастыҥын НИКОЛАЕВ Михаил Данилович 50 сааскын бэлиэтинэр үөрүүлээх иһитиннэ, истигиик эҕэрдэлиибит.

Эйэхэ тус бэйэҕэр, дьиэ кэргэттэргэр үтүө үчүгэй доруобуйаны, үлэҕэ-үөрэхтэ ситиһиилэри, олоххутугар дьолу-соргуну баҕарабыт.

Соловьев нэһилиэгин дьаһалтата, «Мырыла» бааһынай хаһаайыстыбаларын ассоциацията.

х х х

Күндү бырааппын, убайбытын, Чурапчытааҕы геодезия ПМК-тын кылаабынай инженер-механигын ПОПОВ Василий Васильевичы Саха Республикатын тыатын хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитин үрдүк аата иҥэриллибитинэн иһитиннэ, истигиик эҕэрдэлиибит. Баҕарабыт чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, өссө үрдүк ситиһиилэри, дьиэ кэргэттэргэр дьоллоох олоҕу. Биһитиннэ, дьиэ кэргэнигин курууk сайаҕас майгынынан, комоҕуһун-ньымаҕынан үөрдэ-көтүтэ сылдьартар.

Эҕэрдэни кытта Чурапчыттан Поповтар, Федотовтар, Болтоҕоттон Ефремовтар, Хаандыгаттан Аммосовтар, Алексеевтар, Дьокуускайтан Поповтар, Слепцовтар, Немчиновтар.

х х х

Отуттан тахса сыл устата массыына уруулуттан иһитин араабакка үлэлээбит урукку совхоз, оройуон хас да төгүллээх чемпион-суоппарын, «Мындаҕаайы» табаарыстыба чулуу механизаторын Афанасий Николаевич САВВИНЫ 50 сааскын туолбут кэрэ-балаҕ күнүгүнэн уонна Тыа хаһаайыстыбатын үлэһиттэрин күнүнэн иһитиннэ, истигиик эҕэрдэлиибит. Эйэхэ уонна дьиэ кэргэттэргэр чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, дьоллоох-соргулаах олоҕу баҕарабыт.

«Мындаҕаайы» табаарыстыба бырабылыанньата, Болугур нэһилиэгин дьаһалтата.

х х х

«Мындаҕаайы» табаарыстыба быйылгы сыллаахха эти-үүтү оҥорууга күүстэрин харыстаабакка, үтүө суобастаах сэмэй үлэлиҥиэн кылаттарын киллэрсэн пенсиҥҥа тахсыбыт чилиэннэриҥ МАКАРОВ Федор Иннокентьевичы, ЗАХАРОВА Дария Константиновнаны, ПАВЛОВА Парасковья Гаврильевнаны, КОЖУРОВА Александра Гаврильевнаны, НИКОЛАЕВА Анастасия Николаевнаны, ФОМИНА Елена Семеновнаны Тыа хаһаайыстыбатын үлэһиттэрин күнүнэн иһитиннэ, истигиик эҕэрдэлиир. Киниэлэргэ уонна дьиэ кэргэттэригэр чэгиэн доруобуйаны, дьоллоох-соргулаах үһүнтан-үһүн олоҕу баҕарабыт.

«Мындаҕаайы» табаарыстыба бырабылыанньата, Болугур нэһилиэгин дьаһалтата.

КҮНДҮ ҮӨРЭНЭЭЧЧИЛЭР УОННА ТӨРӨППҮТТЭР!

Эһиги ния сэтинньи 22 күнүгэр, бэнчиэгэ, олохтоох телевидениэнэн С. А. Новгородов аатынан Чурапчы орто оскуолатын «Сайдыы» оҕо телестудиятын 2-с таһаарыытын көрөргүтүгэр ыытырабыт.

Оскуола администрацията.

АТЫЫЛЫЫБЫТ

Кэһоронон ыларга Чурапчы салгынньытигэр баар 8х8 м дьиэ кэнгдэйүн. 6 чаастан киэһэ 26-129 тел. билсиҥ.

Бэйэбит үлэһиннэр, суоппар
КСЕНОФОНТОВ Иван Иванович
эдэр сааһыгар хомолтолоохтук өлбүтүнэн төрөппүттэригэр, бинрга төрөөбүттэригэр, бары аймахтарыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Чурапчытааҕы суолу тутар-өрөмүөннүүр хозрасчетнай участок коллектива.

Көҥүл тустуура ССРС спордун маастара, биллиилээх сверстемеи. Чурапчы салгынньытигэр төрүттээх
ШЕСТАКОВ Прокопий Васильевич
Минскэй куораҕа хомолтолоохтук өлбүтүнэн дириҥ кутурҕаннарын тиэрдэллэр.

—Бинрга төрөөбүт балтыгар Любовь Васильевна, күтүөтүгэр, бэйэтин үлэһиттэгэр Анатолий Афанасьевич Антипиннарга Чурапчытааҕы электрической ситим администрацията, профкома.

АТЫЫЛЫЫБЫТ

Пропеллээх ЗИЛ ММЗ 4502 автомашинаны, 1987 сыллаахы Сыаната — комсутунэк. Чурапчы сэл. 165 дириҥ уул. 41 №-гэр эбэтэр үлэ кэмиттэн 21-775 тел. билэсиргитигэр.

САҤААПКАЛАРЫ ХОМУЙАБЫТ

ВАЗ-21213 («Нива») автомашиналары уонна «Жигули» араас көрүҥнэрин заводуттан аҕалан биэрэрбит. Сыаналара дуогабарынан. Чурапчы сэл. Красильников уул. 6 №-гэр эбэтэр 21-182 тел. билсиҥ.

«Аартык ЛТД» ХЭТ.

Тапталыр иҥэбит, эбэбит улууспаҕы дьиэҕэ үөрэтэр кини учуутала
НОЕВА Любовь Николаевна
ыарахан ыарыытыттан 54 сааһыгар өлбүтүн, дириҥник курутуйан туран, бары аймахтарыгаа, табаарыстарыгар, билэр дьонугар иһитиннэрэбит.

Кыргыттара, күтүөтэ, сиэннэрэ.

Кутурҕаннарын тиэрдаллэр:

—Кыргыттарыгар Татьянаҕа, Акулинаҕа, күтүөтүгэр Володяҕа, сиэннэриҥэр бинрга төрөөбүт балтылара, күтүөттэрэ, кинилэр оҕолоро.

—Кыргыттарыгар, күтүөтүгэр, сиэннэриҥэр, чугас аймахтарыгар дьиэҕэ үөрэтэр кини үөрэҕэлэрэ, төрөппүттэрэ, учууталлара.

—Оҕолоругар, аймахтарыгар улууспаҕы үөрэх управлениета, үөрэх үлэһиттэрин профсоюзнай комитета.

—Кыргыттарыгар, күтүөтүгэр, сиэннэриэгэ Чурапчытааҕы гимназия коллектива.

—Кыыһыгар бинрга үлэхиир дьүөгэлэриҥэр Чурапчы алын сүһүөх оскуолатын учуутальгар Ноева Татьяна Ивановнаҕа бу оскуола коллектива.

—Кыргыттарыгар, күтүөтүгэр, сиэннэригэр С. А. Новгородов аатынан Чурапчытааҕы орто оскуола администрацията, профкома, коллектива.

—Кыыһыгар Линаҕа, күтүөтүгэр Володяҕа, сиэннэгэр Валерияҕа Липаны кытта Чурапчы орто оскуолатыгар бинрга үөрэммит дьүөгэлэрэ, табаарыстара.

—Балтыгар бэйэтин үлэһиттэгэр Захарова Зинаида Николаевнаҕа Чурапчы салгынньытинээҕи «Кэскил» дьаһыла-сад администрацията, профкома.

—Убаастыыр балтылара, эдьиийдэрэ, педагогическай үлэ ветерана Любовь Николаевна өлбүтүнэн оҕолоругар Таняҕа, Линаҕа, күтүөтүгэр, сиэннэригэр, бинрга төрөөбүттэриттэр, бары аймахтарыгар Болтоҕоттон Кузьмин Петр Афанасьевич, кини оҕолоро, Чуапчыттан Гоголевтар.

—Балтылара, эдьиийдэрэ Любовь Николаевна өлбүтүнэн кыргыттарыгар Таняҕа, Линаҕа, күтүөтүгэр, сиэннэригэр Чурапчыттан Егор, Мария, Туяра, Гоша Феофановтар, Оксана, Афанасий Алексеевтар, Дьокуускайтан Надя, Артур, Роза, Дима Феофановтар, Таня, Вася Никифоровтар, Маша, Алексей Гурьевтар.

—Оҕолоругар Мындаҕаайыттан Егоровтар, Хастаевтар, А. П. Дьячковская, М. С. Иванова.

—Эйэ кинилэргэ Амма орто оскуолатыгар бинрга үлэлээбит коллегалара.

—Кыыһыгар Чурапчы алын сүһүөх оскуолатын учуутальгар Ноева Татьяна Ивановнаҕа бу оскуола III «б» кылааһыгар үөрэтэр оҕолорун төрөппүттэрэ.

—Балтыларыгар Татьянаҕа: Линаҕа, сиэттэригэр, бары бинрга төрөөбүттэриттэр, күтүөттэриттэр, аймахтарыгар Чурапчыттан Неустроевтар, Степановтар, Хайахсыттан Яковлевтар, Дьокуускайтан Уаровтар, Степановтар, Эверстовтар, Жебсаиннар.

—Кыыһыгар бинрга үөрэммит дьүөгэларгэр Ноева Татьяна Ивановнаҕа математическай кылааска үөрэммит оҕолоро уонна Любовь Николаевна салайбыт VIII «а» кылааһын үөрэнээччилэрэ.

Редактор Г. Г. ПОПОВ.

НАШ АДРЕС: 678706, г. Чурапча, ул. Карла Маркса, 50 «а». ТЕЛЕФОНЫ: редактор — 21-252, отделы — 21-265, общий — 21-206.

Учредители (соучредители) газеты — Редакция, Администрация улуса, Национальная издательско-полиграфическая компания «Сахаполиграфиздат». Газета издается на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам. Индекс газеты: 54067. Объем — 1 усл. п. лист. на 4-х страницах.

Чурапчинская научная типография Национальной издательско-полиграфической компании «Сахаполиграфиздат». г. Чурапча, ул. Карла Маркса, 50 «а».

ЗАКАЗ № 136. Подписано в печать 18.11. 11 ч. Тираж 2742.

Автор суругар итиллэр сакаа редакция позициятыгар сөп түбөйөр буолботун. Суруккун ыйааллар сакаалаах кирдьитиилэригэр не шитиктэйэ автор туһ бэйэтэ сүтэр.